

Regeringskansliet
a.registrator@regeringskansliet.se

Remiss om Styrkraft för lyckad integration, SOU2024:41, dnr A2024/00878. Svar senast 2024-10- 28

Er beteckning: A2024/00878

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen i betänkandet. Vi ser mycket positivt på förslaget om att ett integrationsperspektiv ska integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter samt utredningens förslag om sektorsansvariga myndigheter. Vi tillstyrker även förslaget om att inrätta ett nationellt integrationsråd vid Arbetsförmedlingen, där länsstyrelserna föreslås representeras med en ledamot.

Vi tillstyrker förslaget om att länsstyrelseinstruktionen kopplat till uppdragen om integration bör ändras och breddas till att främja samverkan mellan relevanta aktörer kring integrationen av utrikes födda, oavsett grund för bosättning eller vistelsetid i Sverige. Vi ställer oss även positiva till att regeringen tar fram en sektorsövergripande integrationspolitisk strategi.

Gällande delen kring uppföljning av integrationen ställer vi oss positiva till utredningens förslag generellt. Det finns dock ett behov av att bevaka och efter hand utveckla indikatorerna för uppföljningen av delmålet social integration.

Vi tillstyrker samtliga förslag i den andra delen av utredningen som handlar om ersättningar till nyanlända och som benämns *förslag om ersättningar som ger jämställda och ökade drivkrafter att arbeta*. Utredningen har även fått i uppdrag att, oavsett resultatet av analyserna, lämna förslag på hur etableringsersättningen och bostadsersättningen kan avskaffas. Utredningens analys visar bland annat att ett avskaffande till övervägande del skulle medföra negativa konsekvenser för såväl den enskilde som för samhället. Vi delar och ställer oss bakom utredningens bedömning.

Vi vill dock betona att det är viktigt att se över hur förslagen om ersättningar till nyanlända i betänkandet förhåller sig till andra förslag som nyligen remitterats, utreds och/eller ska utredas inom politikområdena asyl och migration samt integration. Det är många olika förändringar som i dagsläget genomförs och utreds, vilket gör det svårt att överblicka hur de olika förslagen påverkar varandra och vilka effekterna blir av enskilda förslag.

Övriga synpunkter vi har på förslagen i betänkandet lämnas under respektive kapitel.

Kommentarer på avsnitt

1.1.10

Förslag till förordning om ändring i §5 i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Vi tillstyrker förslaget om ändring i §5 i förordningen (2017: 868) med länsstyrelseinstruktion. Länsstyrelsen föreslås få en förändrad instruktion under §5 där vi ska *verka för att det av riksdagen fastställda nationella integrationspolitiska målet uppnås bl.a. genom att främja samverkan om insatser för integrationen av utrikes födda mellan kommuner, myndigheter, företag och organisationer.* Det fastslagna integrationspolitiska målet är brett och inbegriper många perspektiv. Vi välkomnar möjligheten att inkludera den vidare målgruppen *utrikes födda* i vår samverkan. Det har efterfrågats av våra samverkansaktörer under en längre tid och vi som myndighet har även själva sett ett behov av att kunna arbeta mot en breddad målgrupp. Det ger oss möjlighet till ett mer flexibelt arbetssätt och möjlighet till bättre stöd till kommunerna.

Förslaget om en utökad målgrupp kommer att ge länsstyrelserna bättre förutsättningar att stötta kommunerna i deras arbete som, i en tid av ett minskat mottagande, alltmer har kommit att handla om ett arbete inriktat mot utrikes födda. Vi vill dock betona vikten av att även fortsättningsvis inte tappa fokus på nyanlända och det initiala mottagandet.

4.2.1

Förordningen om de statliga myndigheternas ansvar upphävs.

Vi tillstyrker förslaget. Vi delar bedömningen att styrningen i dagsläget är otydlig och om integrationspolitiken ska få genomslag behöver frågor om integration föras in som en naturlig del i berörda

myndigheters planering, genomförande och uppföljning av det löpande arbete.

4.2.2

Ett integrationsperspektiv ska integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter.

Vi tillstyrker förslaget om att vissa myndigheter ska ha ett utpekat ansvar i instruktion för att inom sitt verksamhetsområde främja integrationen med utgångspunkt i det nationella målet för integrationspolitiken. Vi ser också att förslaget om att vissa berörda myndigheter ska beakta de konsekvenser som myndighetens beslut och verksamhet kan få för integrationen är positivt.

Vi anser att Boverket bör kvarstå som myndighet vars instruktion ska beakta de konsekvenser som myndighetens beslut får för integrationsområdet. Boverket saknas i utredningens resonemang, särskilt kopplat till indikatorn social integration där vi ser att boende och bostad är en mycket viktig faktor. Boverket är den myndighet som har ansvar för en hållbar samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Samtliga mycket viktiga perspektiv i ett hållbart integrationsarbete.

4.2.3

Myndigheter med verksamheter av betydelse för att bedöma utvecklingen av integration ska, när det är relevant, redovisa statistik, uppföljningar och analyser uppdelade efter födelseregion eller efter svensk respektive utländsk bakgrund.

Vi tillstyrker förslaget. Redovisningen kommer att leda till ett bättre kunskapsunderlag för vidare analys och utveckling av den egna verksamheten.

4.3

Sektorsansvar införs för vissa myndigheter

Vi tillstyrker förslaget om att införa sektorsansvar för vissa myndigheter. Vi har tittat särskilt på Socialstyrelsen som ansvarig för målet social integration och det alternativ som Folkhälsomyndigheten skulle kunna vara ansvarig myndighet. Vi ser att Socialstyrelsen som sektorsansvarig myndighet kommer att kunna genomföra en effektiv verksamhet men att de indikatorer som föreslås särskilt måste bevakas och utvecklas och förstärkas i framtiden. Precis som utredningen beskriver är social integration en svår sak att mäta.

4.4

Ett nationellt integrationsråd inrättas.

Vi tillstyrker förslaget om att ett nationellt integrationsråd ska inrättas vid Arbetsförmedlingen och instämmer i utredningens bedömning att det behövs en samordnande myndighetsfunktion för integrationspolitiken. Utredningen menar att det är anmärkningsvärt och en stor brist att det inom integrationspolitiken under en lång tid inte funnits en strategi eller utpekat myndighetsansvar vilket har lett till att det har varit svårare att utveckla politikområdet. Vi håller med om den bedömningen och ser att det förslag som nu presenteras är positivt. Integrationsrådet föreslås ligga hos Arbetsförmedlingen och Länsstyrelserna kommer att ha en representant i rådet och likaså kommer kommunerna att ha två representanter, varav en i form av representant från SKR.

Samverkansdelegationen är Arbetsförmedlingens, Försäkringskassans, länsstyrelsernas, Migrationsverkets samt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) gemensamma forum för informationsutbyte, analys, omvärldsbevakning och framtidsutblick inom politikområdena migration och asyl samt nyanländas etablering. Vi vill särskilt lyfta detta samverkansforum i relation till det föreslagna rådets arbete. Vi vill poängtera att det är viktigt att rådet drar nytta av samverkansdelegationen då det är ett väletablerat och välutvecklat forum.

Vi anser att områdena bostadspolitik och hälsa, kopplat till bland annat delmålet social integration, saknas i rådets representation. Vi ser att Boverket och Folkhälsomyndigheten skulle vara relevanta aktörer utifrån den påverkan som bostad och hälsa har på utfallen inom många delområden och särskilt social integration.

4.5

Breddad samverkan på regional nivå.

Vi tillstyrker förslaget. För vidare resonemang se kommentarer under kapitel 1.1.10.

4.6

Regeringen bör ta fram en sektorsövergripande integrationspolitisk strategi.

Vi tillstyrker förslaget men vill särskilt betona att det kan finnas en viss risk för oklarheter kring vad som väger tyngst i styrningen: det integrationspolitiska målet och delmålen, det nationella rådets arbete eller olika myndigheters strategier och planer.

5.4.6

Uppföljning av delmålet om social integration

Vi ser en brist i resonemanget gällande social integration kopplat till bostadsmarknad och boende samt Boverkets roll och ansvar. Ett socialt hållbart boende, möjligheten till att byta boende etc. är en mycket viktig del av social integration. Det finns heller inget uttömmande resonemang kring boende i stycket rörande uppgifter som kan användas för att ge en kompletterande bild av social integration.

Vi vill också lyfta den mycket viktiga aspekten hälsa kopplat till social integration. Utredningen har lyft möjligheten att inkludera hälsoaspekten i vad som benämns integrationsbarometern. Det är positivt men vi önskar ändå särskilt lyfta hälsoaspekten som en viktig del av uppföljningen av social integration och möjligheten att särskilt arbeta fram en indikator kopplat till hälsa för delmålet social integration och inte endast ha aspekten med som en del i en enkätundersökning. Som nämns tidigare skulle Folkhälsomyndigheten med fördel kunna inkluderas bland det nationella integrationsrådets ledamöter.

5.5

En integrationsbarometer för uppföljning av den självupplevda integrationen bör utvecklas av SCB. Integrationsbarometern bör utvecklas i samarbete med det integrationspolitiska rådet samt forskare inom området.

Vi ställer oss positiva till förslaget.

Allmänna synpunkter

Vi vill särskilt lyfta fram länsstyrelsernas arbete med utvecklingsmedel, i relation till den utvidgade målgruppen som föreslås i utredningen. Det kommer att finnas ett behov av en översyn av ersättningsförordningen (2010:1122) i relation till förslagen i denna utrednings slutbetänkande där man tar ställning till om förordningen ska ändras utifrån förslaget om en utökad målgrupp för länsstyrelsens arbete.

Informationsverige.se är länsstyrelsernas webbplats med information om Sverige för asylsökande, nyanlända samt ensamkommande barn. På webbplatsen finns också material som riktar sig till yrkesverksamma som arbetar med ovan nämnda målgrupper. Uppdraget är organisatoriskt hemmahörande vid Länsstyrelsen Västra Götalands län. Vi vill uppmärksamma att webbplatsen kan komma att påverkas av utredningens förslag. I dagsläget riktar sig webbplatsen till de som är nya i Sverige och inte brett till hela målgruppen utrikesfödda. Som konstateras i utredningen utgör gruppen utrikes födda ca 20 procent av Sveriges befolkning och gruppen är mycket heterogen. Det skulle innebära mycket stora utmaningar, kopplat bland annat till språk och behov av information, att modifiera webbplatsen till att vända sig till en sådan stor och heterogen målgrupp.

Vi vill särskilt lyfta kommunernas viktiga roll i som centrala utförare av integrationsarbetet. Det är också kommunerna som till stor del träffar målgruppen. Kommunerna nämns givetvis i utredningen och har bland annat två platser i det nationella integrationsrådet. Trots detta ser vi en viss avsaknad av det kommunala perspektivet genomgående i utredningen och vill lyfta vikten av att inkludera det. Skola och utbildning, föreningsliv, hälso- och sjukvård är exempel på verksamheter som finns inom kommuner och som är tätt sammankopplade med de olika delmålen samt uppföljning för integration.

Den föreslagna styrmodellen utgår från det offentliga men vi vill också skicka med betydelsen av civilsamhället i det fortsatta integrationsarbetet. Civila aktörer är och kommer att vara av mycket stor betydelse som möjliggörare för tillitsskapande och social sammanhållning.

Vi vill slutligen lyfta att det är viktigt att individen ges tillräckligt goda möjligheter och förutsättningar att kunna uppnå de olika föreslagna målen och därmed ges möjlighet att delta i samhällslivet på lika villkor som övriga.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Jörgen Peters med integrationsutvecklaren Anna Ahlberg som föredragande. Avdelningschefen Lena Malm samt enhetschefen Pia Falck har också medverkat i beslutet.